

PODEPRZEĆ SIĘ (26) *vb pf*

się (16), się (10).

o oraz pierwsze e jasne; drugie e z tekstów nieoznaczających é lub oznaczających niekonsekwentnie.

inf podeprzeć się (7). ◇ *fut* 2 sg podeprzesz się (3). ◇ 3 sg podeprze się (2). ◇ *praet* 3 sg *m* podparł się (2). *f* podparła się (1), [podporła się]. ◇ *con* 3 sg *m* by się podparł (4). *n* by się podparło (1). ◇ *part praet act* podparwszy się (4) *LibMal*, *BibRadz*, *Mącz* (2), podparszy się (2) *RejZwierc*, *PudłFr*.

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde XVII w. s.v. podeprzeć*.

1. *Oprzeć się, wesprzeć się; inniti PolAnt, Mącz; adniti, niti, insistere Mącz; levare se Calag* (19) : A profzê zebyście [...] podpárwfy lię tu łobie pod drzewem odpoczynęli. *BibRadz Gen* 18/4; [pani oná [...] wšzedzfy ná ganek w oknie lię podporłá *HistPonc* D5].

podeprzeć się czego (4): *LibMal* 1545/103; *Mącz* 248a; żebyś thák nie leżał márníe iáko łłóń podpárłfy lię drzewá/ ktory áni wzwie gdy z nim wiátr ono drzewo zákołyfze *RejZwierc* 160; A ia przedsię miłostíá by pętem łpęťány/ Mułzê trwáć v drzwi miłéy/ podpárłfy lye ściány. *PudłFr* 50.

podeprzeć się o kogo, o co (2): Siedzi łobie nád źrzodłem/ podparł lię o Kálztan *RejWiz* 146v; *BielKron* [852].

podeprzeć się czym (6): *Steterunt scutas innixi, Stánęli podpárwfy lię tarczámí. Mącz* 248b, 248a, 397a; *BielSat* Ev; *Calag* 438b; *BielRozm* 33.

podeprzeć się na kim, na czym (2): A vbrawłfy lię ták pięknie/ [...] wzięła z łobá dwie słuźebnicy. Tedy lię ná iedney podpárłá iákoby lię piefzczác. *BudBib Esth* 15/6, 4.Reg 5/18.

W charakterystycznych połączeniach: podeprzeć się drzewa, o kasztan, laską (2), *łokciem, w oknie, palicą, na ręce, sanek, na słuźebnicy, ściany, tarczami, włóczniq*.

Przen (4) :

podeprzeć się czego (1): Oto vfałz w tey lałce trzcínney ná łomíoney/ to íełt w Egípcie/ ktorey íełliby lię ktho podparł/ przeniknie rękę íego y przebodzíte iá *BibRadz Is* 36/6.

podeprzeć się czym (1): dla tegoż [...] podpárł lię łpráwiedliostíá łwoiá [*et iustitia ipsa confirmavit eum*]. Przyobłokł lię łpráwiedliostíá iáko pánczerem *BibRadz Is* 59/16.

podeprzeć się na czym (2): *BibRadz* 4.Reg 18/21; Ten go nákarłi chlebem zrozumienia/ a da mu ku pićiu wodę mądrości. [...] á ná tym kto lię podeprze/ nie będzíte pohánbion. *BudBib Eccli* 15/4.

2. *Znaleźć pomoc [czym]* (5) :

a. *W dziedzinie materialnej* (3) : kupiłwfy gdzie ná dole kilkádziefiát álbo łto iáłowicz/ przepędzi íe máłto dáley ná gorę/ álbo tákzê Báránow álic máłto nie dwá dziefciá káźdego z nich do kuchniey dármo przypaść może. Thákzê y piwo [...] / thák wždy oprzátny á rołtropny człówiek fnádníe lię wždy y tym y owym podeprzeć może. *RejZwierc* 111.

Zwrot: »w niedostatku podeprzeć się« (1): Przy ni [*cnocie*] zá dobrá łławá nábywáli tego. Czým lię mogł w niedoťátku podeprzeć vbogi *CzahTr* I4v.

Szereg: »podeprzeć się a ratowác« (1): Choćbyłmy lię náń [*skarb pospolity*] włyfycy [...] raz po trofzê zrzucili/ [...] ízby lię thá wždy márna ohydá á łprofna lekkość Koronna czým podeprzeć á rátowác mogłá. *RejZwierc* 187v.

b. *W dziedzinie duchowej (2)* : obacz co są za pociechy tego nikczemnego światła/ jeśli się nie podeprzeź pociechami a obietnicami od Pana swego *RejPos* 138v.

W przen (1) : a coż gdy ono serce opoczne nie przypuści iey [prawdy i nauki] k sobie/ tak iż wychnąć musi a wyniszczyć się musi/ gdy przydzie do nałogu swoiego: iż nie ma wilgothności czymby się podpárło/ wiara a nadzieią o Panu swoim. *RejPos* 65.

3. *Przytoczyć na poparcie swoich sądów [czym w czym] (1)* : A jeśli się ielzche w thym chceź piłmem podeprzeć/ iakie są pociechy wiernych Pánłkich/ ktorzy tu schodzą s światła tego *RejPos* 321v.

4. *W funkcji biernej: Zostać potwierdzonym, uzasadnionym (1)* : yednakby łye tym błąd on/ iż tacy [grzeszni] nye są prąwymi członkami kołcyoła S. [ale martwymi] przedłye nye podpárł. *KromRozm III* D4v.

Synonim: 2. ratować się.

Formacje współrdzenne cf 1.PRZEĆ.

KW, (ZCh)